

OBSAH

I. RÉTORIKA - SMYSL, VÝZNAM, DĚJINY 11

1.1 PROGRAM ZDOKONALENÍ KOMUNIKAČNÍCH SCHOPNOSTÍ	13
Příprava a redakce textů	14
Hlavní spínač a poslední cenzura	14
Záložní generátor relativně relevantních textů	14
Dekódování a výklad přijatých textů	14
Karanténa	15
Senzor	15
Centrální jednotka	15
Zvukový výstup - mluvidla	15
Receptor informace	16
Jak pracuje zdokonalená komunikační soustava	16
1.2 NĚKOLIK POZNÁMEK, RAD A DOPORUČENÍ KE STUDIU RÉTORIKY	18
1.3 ZROZENÍ RÉTORIKY	20
1.4 RÉTORIKA A PŘÍTOMNOST	22
1.5 KONTROLNÍ OTÁZKY A ÚKOLY	25
1.6 LITERATURA	26

II. ZÁKLADNÍ NAUČENÍ 27

2.1 "MIMOBSAHAOVÉ" STRÁNKY A KVALITY MLUVENÉHO SLOVA	28
Hlasitost	28
Modulace hlasu	29
Výslovnost	30
Výslovnost samohlásek	30
Výslovnost souhlásek	31
Odchylky dané nedbalou výslovností	31
Souhlásky a samohlásky v přejatých slovech	31
Dvojhásky	32
Spodoba znělosti	32
Slovní přízvuk	32
Spisovnost	32
2.2 KONTROLNÍ OTÁZKY A ÚKOLY	34
2.3 LITERATURA	35

III. PŘÍČINY A POZADÍ ODLIŠNOSTI NÁZORŮ 37

3.1 JEDINEČNÝ A NEOPAKOVATELNÝ MATERIÁLNÍ ZÁKLAD LIDSKÉHO MYŠLENÍ.....	38
3.2 ROZDÍLY DANÉ ODLIŠNOU ZÁKLADNÍ KRAJINOU A ŠÍŘÍ ROZHLEDU	40
3.3 ODLIŠNOST LIDSKÝCH MYSLÍ DANÁ "PROGRAMOVÝM VYBAVENÍM"	42
3.4 ROZDÍLY DANÉ MNOŽSTVÍM A ROZSAHEM HLEDISEK, VZATÝCH V ÚVAHU	47
3.5 SVĚŘENÁ ROLE	49
3.6 ZJEVNÝ VLASTNÍ ZÁJEM	50

3.7 SKRYTÝ VLASTNÍ ZÁJEM	51
3.8 ROLE, ZA KTERÉ JE ČLOVĚK PLACEN	52
3.9 ZPĚV PÍSNĚ ZA CHLEBA VSKRYTU JEDENÝ	53
3.10 FREUDE, FREUDE, FREUDE, STEJNĚ NA TĚ DOJDE	54
3.11 PROBLÉM PŘEDČASNÉHO PŘEDPOROZUMĚNÍ	56
3.12 ROZDÍL V HLOUBCE POCHOPENÍ PROBLÉMU	58
3.13 ZÁVĚR A SHRNUTÍ	59
3.14 KONTROLNÍ OTÁZKY A ÚKOLY	60
3.15 LITERATURA	61

IV. DĚLENÍ A TYPY RÉTORICKÝCH VÝKONŮ 63

4.1 ROZDĚLENÍ DLE ZPŮSOBU DELEGACE	64
4.2 ROZDĚLENÍ DLE EXISTENCE ČI NEEEXISTENCE SPOLEČNÉHO ZÁKLADU	66
4.3 ROZDĚLENÍ DLE PŘEDPOKLÁDANÉ MÍRY AKCEPTACE	67
4.4 ROZDĚLENÍ DLE MNOŽSTVÍ OSLOVENÝCH	68
4.5 ROZDĚLENÍ DLE MÍRY ODBORNOSTI	70
4.6 ROZDĚLENÍ DLE CÍLE ŘEČNICKÉHO VÝKONU	71
4.7 ROZDĚLENÍ DLE DÉLKY	72
4.8 DĚLENÍ DLE OBSAHU	73
4.9 KONTROLNÍ OTÁZKY A ÚKOLY	74

V. METODIKA PŘÍPRAVY ŘEČI A JEJÍ REALIZACE 75

5.1 ZÁKLADNÍ ČÁSTI ŘEČOVÉHO (KOMUNIKAČNÍHO) CELKU A JEJICH POSLÁNÍ	76
a) Úvod	76
b) Stať	77
c) Závěr řeči	80
5.2 POSTUP PŘÍPRAVY ŘEČNICKÉHO DÍLA	81
Volba tématu	81
Vyhledávání (heurésis – inventio)	81
Třídění (taxis – dispositio)	81
Stylizace (lexis – elocutio)	82
Naučení, osvojení (mnémé – memoria)	82
Přednes (hypokrisis – pronuntiatio)	83
5.3 ARGUMENTACE	85
Smysl a různé příbuzné podoby přesvědčovacího úsilí	85
Etické souvislosti přesvědčování	85
„Mechanismus“ argumentace a přesvědčování	87
Co lze použít jako argument (a s jakou nadějí)	87
Princip argumentace	88
Uplatnění efektu „pozadí“	88

Uplatnění efektu „souvislosti“	89
Role logiky v argumentaci	90
Význam logiky v argumentaci – zhodnocení	93
Nejnámější způsoby argumentace	93
Další způsoby argumentace	94
Základní chyby v logickém dokazování	97
Logické meze logiky a hranice jejího uplatnění v argumentaci	98
Logika paradoxu	100
Diskuse a polemika	102
Kritika	103
Přesvědčovací úspěchy zdánlivé a skutečné	105
Řečnické okrasy	106
5.4 KONTROLNÍ ÚKOLY A OTÁZKY	109

VI. TÉMATA S RÉTORIKOU SOUVISEJÍCÍ **111**

6.1 NEVERBÁLNÍ KOMUNIKACE	112
Druhy mimoslovních sdělení	113
Možnosti a meze studia neverbální komunikace	115
Od zdvořilosti k asertivitě	115
6.2 SPOLEČENSKÁ ZÁBAVA	118
6.3 KONTROLNÍ OTÁZKY A ÚKOLY	120

VII. JEŠTĚ TROCHU FILOSOFIE NA ZÁVĚR **121**

7.1 FILOSOFIE, PRAVDA A PRAVDIVOST V MEZILIDSKÉ KOMUNIKACI	122
7.2 HRST MYŠLENEK, PŘÍSLOVÍ A AFORISMŮ O ŘEČI A MLUVENÍ	129

VIII. MALÝ SLOVNÍČEK POJMŮ Z OBLASTI RÉTORIKY A MEZILIDSKÉ KOMUNIKACE **131**

Přehled hesel	132
---------------------	-----

IX. LITERATURA **201**

Výběr nejdůležitějších klasických antických děl	201
Rétorika, jednání s lidmi, logika, psychologie a sociologie komunikace	201
Rozvíjení slovní zásoby a všeobecného rozhledu	204
Příklady a osudy řečí	205

X. AUTOR A LEKTOR O SOBĚ VE 3. OSOBE **207**

o to, jak přesvědčit druhé, jak (vzdámi) v

Autor tohoto textu je teolog a filosof, a tím je dána i povaha rétoriky obsažené v této studijní pomůcce. Je to rétorika učící sdělovat myšlenky v podmínkách multikulturní společnosti, je to rétorika vzájemně účty komunikujících partnerů, rétorika hledání cest k vzájemnému pochopení a porozumění. I v tomto textu budou pochopitelně probírána pravidla krásné řeči i umění argumentace a přesvědčování, protože i to jsou témata legitimní a důležitá, nejsou to zde však ani témata jediné ani číselné. Pokud má tedy zájemce o rétoriku svůj zájem zaměřen výlučně na krásověcnou či přesvědčovací a vyjednávací stránku umění řeči, učni lápe,